

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/160
KARAR NO : 2021/244
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 17. maddesi uyarınca düzenlenen aday sürücü belgesinin iptaline ili kin tutana a kar ı yapılan itirazın DAR YARGI YER NDE çözümlenmesinin gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : U.T.
Davalı : stanbul Valili i

I. DAVA KONUSU OLAY

1. stanbul Valili i Trafik Denetleme ube Müdürlü ünçe 18/11/2020 tarihinde yapılan denetim sırasında, aday sürücü belgesi sahibi davacının, 0,41 promil alkollü olarak araç kullandı ndan bahisle, davacı hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 17. ve Karayolları Trafik Yönetmeli i'nin Ek 3. maddesi uyarınca, *aday sürücünün belgesinin iptaline dair tutanak* düzenlenmi , aday sürücü belgesi daimi süreyle geri alınmı tır.

2. Davacı, aday sürücü belgesinin iptaline ili kin tutana ının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **stanbul 11. Sulh Ceza Hâkimli i 04/12/2020 tarihli ve D. No. 2020/5338 sayılı kararı** ile; 2918 sayılı Kanun'un Ek 17. maddesi ve Karayolları Trafik Yönetmeli i'nin "*Aday sürücülük*" ba lıklı Ek 3. maddesi uyarınca aday sürücü belgesinin iptaline karar verildi i, sürücü belgesinin belli bir süre için geri alınması de il iptal edildi i dikkate alındı nda bu kararın idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir i lem oldu u ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesi kapsamında bulunmadı ı gözetilerek, durumun saptanması idare hukuku ilkelerine göre yapılabilece inden, 2577 sayılı Kanun'un ikinci maddesinin (a) bendinde belirtilen iptal davasına uygun olarak açılan davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle yapılan ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

4. Davacı bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

5. **stanbul 6. dare Mahkemesi 22/02/2021 tarihli ve E.2020/2069 sayılı kararı** ile; davanın, alkollü olarak araç kullandı ndan bahisle, davacıya 2918 sayılı Kanun'un 48/5. madde ve fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının ve altı ay süre ile sürücü belgesi geri

alma tutana ının iptali istemiyle açıldı ını belirterek, Uyu mazlık Mahkemesinin konu ile ilgili emsal kararları gösterilerek, öngörülen sürücü belgesi geri alma tutana ının 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi inin anla ıldı ı, bu durumda Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınaca ı, sürücü belgesinin geri alınmasına kar ı açılan i bu davanın görünüm ve çözümünde anılan Kanun'un 27.maddesinin (1) numaralı beldi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu unu açıklayarak, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine karar verdi tir.

III. LG L HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun “Aday sürücülük” ba lıklı Ek 17. maddesi öyledir:

İlk defa sürücü belgesi alanlar en az bir yıl süre ile aday sürücü olarak kabul edilirler.

Aday sürücülü ün süresi, aday sürücülerin sürücü belgelerinin iptal edilme ve yeniden sürücü belgesi alma artları ile di er usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Aday sürücülerle ilgili olarak yönetmelikte belirtilen iptal edilme artlarının olu ması hâlinde, bu Kanununun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından sürücü belgeleri iptal edilir.”;

7. 17/04/2015 tarihli 29329 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeli inin “Aday sürücülük” ba lıklı Ek 3. maddesi öyledir:

“Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten itibaren ilk defa sürücü belgesi alanlar ile herhangi bir sebeple sürücü belgesi iptal edilmi olup da yeniden sürücü belgesi alanlar, belgenin alındı ı tarihten itibaren iki yıl süreyle aday sürücü olarak kabul edilir.

Aday sürücülük süresi içerisinde 2918 sayılı Kanunun;

a) 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin üç kez ihlal edilmesi,

b) 48 inci veya 118 inci maddelerine istinaden sürücü belgelerinin geri alınması,

c) 51 inci maddesinin üç kez ihlal edilmesi,

ç) 53 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üç kez ihlal edilmesi,

d) 74 üncü maddesinin üç kez ihlal edilmesi,

e) Koruyucu tertibatın kullanılması ile ilgili 78 inci maddesinin üç kez ihlal edilmesi hallerinden herhangi birinin gerçekleşmesi veya araç cinsine bakılmaksızın 0,20 promil üzerinde alkollü olarak araç kullanıldı ının tespit edilmesi veya toplam 75 ceza puanının a lması durumunda sürücü belgesi trafik görevlilerince iptal edilir.

Belgesi iptal edilenlerin tekrar sürücü belgesi alabilmeleri için; sürücü kurslarına devam etmeleri ve yapılan sınavlarda ba arılı olarak motorlu ta it sürücüsü sertifikası almaları gerekir. Bu ki ilerinin sürücü kurslarında e itime ba layabilmeleri için tabi tutulacakları psiko-teknik de erlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülü e engel hali bulunmadı ını gösterir belgenin sürücü kursuna ibrazı ve varsa iptal nedenlerinde yer alan geri alma süreleri kadar zamanın geçmi olması zorunludur.”

8. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dı nda trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına kar ı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan de i iklikten önceki hali ile, bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye i aret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamı olması kar ısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü tür.

9. 01/06/2005 tarihinde 5326 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesi üzerine Uyu mazlık Mahkemesince, sözü edilen Kanun'un di er kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara kar ı yapılacak itirazlara ili kin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: di er kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayana ı olan kanunun amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen ko ulları ta ıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin olanlarına kar ı 01/06/2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındı ına ve bu nedenle do an görev uyu mazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulundu una karar verilmi tir.

10. Daha sonra, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

11. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler kar ılı nda uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret oldu u, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan di er tedbirler oldu u hükme ba lanmı ; *“Ba vuru yolu”* ba lıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise *“idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir.”* düzenlemeleri yer almı tir.

12. Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkard ı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

13. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli

mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu ilemin iptali talebiyle birlikte idari yargı mercisinde görüleceği anlaşılmaktadır.

14. Bu hükümler dikkate alınarak, Uyuşmazlık Mahkemesi, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konulan ilemin kapsamında aynı şekilde ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmesi ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varmış, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar vermiştir.

15. 2918 sayılı Kanun'un Adli Kovuşturma ve Cezaların Uygulanması başlıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil "Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri" başlıklı 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanun'daki hafif para cezasını veya bu kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya iş yerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı ifade edilmiştir; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dışında tutulmuşken; 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle de değişiklik yapılarak maddenin başlıklı 1, "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"; ekinde, madde ise şöyledir:

"Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurullarının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

..... "

16. 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" başlıklı maddesinin 19. maddesi ise şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İş yerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun şekilde değişiklik yapılmaya kadar saklıdır."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

17. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı mın esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

19. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 17. maddesi uyarınca düzenlenen aday sürücü belgesinin iptaline ili kin tutana ın iptali istemiyle açılmı tır.

20. Uyu mazlık Mahkemesince, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan de i iklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun birlikte incelendi inde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendi i 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmedi i ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, di er kanunlarda kabahat kar ılı ında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ili kin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldı ı dikkate alındı ında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait oldu u sonucuna varılmı iken; 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan yeni düzenleme ile Kanun'da yer alan göreve ili kin maddenin de i tirildi i ve idari yaptırımlarla ilgili Kabahatler Kanunu hükümlerine uygun de i ikli in yapıldı ı sonucuna varılmı , 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" ba lı ını ta ıyan 19. maddesinde, "*di er kanunlarda kabahat kar ılı ında öngörülen belirli bir süre için, ... ehliyetin geri alınması, ...gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıncaya kadar saklıdır*" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıncaya kadar saklı tutulan, ba ka bir deyi le, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan *ehliyetin geri alınmasına ili kin hüküm*, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i gözetilerek, sürücü belgesi geri alma tutana mın iptali istemiyle yapılan itirazların adli yargı yerinde görülece ine karar verilmı tir.

21. Somut olayda ise, davacının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 17. maddesi uyarınca aday sürücü belgesinin iptaline karar verilmiştir. Yukarıda anlatılan nedenler ile sürücü belgesinin belli bir süre için geri alınması de il iptal edildi i dikkate alındı nda bu kararın idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir i lem oldu u ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesi kapsamında bulunmadı ı açıktır.

22. ncelenen uyu mazlıkta, *sürücü belgesinin iptaline* ili kin kararın idarenin tek taraflı bir ekilde kamu gücüne dayanarak, üstün hak ve yetkileri çerçevesinde yaptı ı bir idari i lem oldu u, bu durumda 5326 sayılı Kanun kapsamında bulunmadı ı anla ıldı ndan, aday sürücü belgesinin iptaline kar ı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, stanbul 6. dare Mahkemesinin 22/02/2021 tarihli ve E.2020/2069 sayılı ba vurusunun reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. stanbul 6. dare Mahkemesinin 22/02/2021 tarihli ve E.2020/2069 sayılı BA VURUSUNUN REDD NE,

03/05/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN